Ч. 149 (11.490). Львів, неділя 7. липня 1929. [illegible] Рік XLVII

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 5·00 зол.
За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

Англія й СРСР.

Львів, 6. липня 1929.

Одною з головних точок програми лейбуристського уряду є віднова дипльоматичних і торговельних взаємин із СРСР. Цю тезу між іншим проголосила робітнича партія перед виборами і під її прапором пішла до виборів. Є це зобовязання, затягнене перед міліонами виборців, які не добачують ніякої користи для себе в напружених відносинах з СРСР. Змагання до згоди без сумніву істнує по обох сторонах.

Віднова дипльоматичних відносин між континентальною і морською могутністю світу свідчила би наглядно про закріплення пацифістичного чинника, що є в інтересі носіїв ідей II-го і III-го Інтернаціоналу. Найбільше напруження, що понурою тінню кладеться на обі півкулі, це наявне суперництво і скрита, але не менше завзята боротьба — з одного боку між Вел. Британією і СРСР, а з другого між Вел. Британією й Америкою. Мекдональд зобовязався поробити заходи в напрямі злагіднення конфліктів із СРСР й Америкою та вирівнання всіх розходжень.

Розоброєння на морі з анулюванням британсько-француського морського порозуміння має бути усуненням непорозумінь з Америкою, а віднова дипльоматичних і торговельних взаємин із СРСР має привернути нормальні відносини між Льондоном і Москвою. Вирівнання англьо-американських розходжень та наявне засвідчення солідарности англьо-саксонської раси мають виявити особисті відвідини Мекдональда у Вашинґ-

тоні. Та заки це станеться, заки прийде до особистої зустрічі між Мекдональдом і Гувером, в підготовчих конференціях мусять бути вирішені всі спірні питання.

Рівнобіжно із заходами в справі устійнення приязних взаємин між Вел. Британією й Америкою, відбуваються перші кроки між Льондоном і Москвою. Обі справи є далекосяглого значіння, обі вони рішають про уклад політично-господарських відносин у світі. З природи річи не є вони легкі. Колиб Мекдональдові повелося розвязати їх позитивно, то це був би ґльобально-політичний рекорд британського премієра, що поставив би його на недосяжні висоти в ряді найбільших політиків. З тією хвилею впало би значіння Франції та її сателітів і не одна справа найшла би свою позитивну розвязку.

В справі віднови дипльоматичних і торговельних взаємин із СРСР Мекдональд має запевнену більшість, бо підчас виборчої аґітації за нормалізацією відносин із Радянщиною заявилися теж ліберали. Та це не значить, що справа піде легко. Вона зустрічатиме великі перепони з боку Франції, яка вже недавно зазначила своє становище до політики британського премієра з нагоди відомої статті Мекдональда про національне (меншостеве) питання. Не відомо теж, як до цієї справи поставиться Америка, де поборюють себе два напрямки у відношенні до Рад. Союзу. Виїзд делеґації американських промисловців до Москви (з участю Рокфелера-сина) свідчить, що американський капітал не хотів би залишити радянського ринку в англійських руках.

Та крім зовнішніх перепон істнують ще й інші. Саме відновлення формальних дипльоматичних взаємин, що вже частинно наступило через висилку виконуючого обовязки посла (шарже д'афер), ще не вирішує справи, бо воно по суті нічого не дає ні одній, ні другій стороні. Також обовязки у Льондоні виконує Аврамов, директор льондонського „Аркосу". Важні є реальні користи з відновлення взаємин, а такі може дати тільки торговельний трактат. Одною з найбільших турбот робітничого уряду — це розвязка проблеми безробіття. Тільки видатне збільшення експорту до СРСР та в дальшій консеквенції заволодіння радянським ринком може злагіднити, а опісля усунути кріву англійського безробіття. Радянський ринок є незвичайно обємистий, але у звязку з господарсько-фінансовою скрутою в СРСР він може прийняти англійський імпорт головно на основі кредитування. І тут великий голос матиме льондонська Сіті. Якщо вона буде під ліберальними впливами, то позитивна розвязка цієї справи, а разом із тим і злагіднення безробіття буде можливе. Колиж би переважали там консервативні впливи, то реальні обопільні користи обох сторін найшлись би під знаком запиту. На це вказував у своїй промові в палаті громад (3. ц. м.) Томас, кажучи, що дійсна розвязка безробіття так довго не буде дійсною, як довго не будеться її трактувати під кутом загального господарства, як довго вона буде відділена від промислу і торговлі.

І ще одна справа висить над англьо-радянськими відносинами, а саме справа комуні-

стичної пропаганди, діяльности III. Інтернаціоналу. Радянський уряд може тисячу разів відмовитися від протибританської пропаганди в Індіях чи від звязків з англійськими комуністами, але це не спинює діяльности Комінтерну на британському терені, як і на якому-небудь іншому. І на цю справу Мекдональд теж кластиме велику вагу. Та — не вважаючи на всі перепони — можна сподіватися, що таки дійде до нормалізації відносин між Вел. Британією і СРСР. Не лише робітничий уряд в Англії сподівається через реституцію дипльоматичних і торговельних взаємин з СРСР закріпити елементи мира в світі, але й розвязати найбільшу суспільну болячку Англії — безробіття. З другого боку через насичення радянського ринку більшовики злагіднюють внутрішні господарські відносини (головно напружені відносини зі селом) та дістають в свої руки через погодження з Англією безумовно великий моральний атут.

Чехословацько-мадярський конфлікт.

Мадярська гранична жандармерія на маленькій граничній стації Гідаш Неметі по угорській стороні залізничого шляху Кошиці-Будапешт арештувала чехословацького залізничника під закидом військової шпіонажі. Чехословацький уряд наказав свому послові в Будапешті зажадати в угорському міністерстві закордонних справ вияснень, вони були подані у вчорашньому числі нашої газети, одначе він признав вияснення мадярського міністра Валька за невистарчаючі й застановив залізничий рух на цій лінії. У відповідь на це мадярський уряд має намір застановити рух на інших залізницях, що ведуть до Чехословаччини. Крім того мадярська суспільність так обурена різними кроками чехословацького уряду, що рішила бойкотувати чеські курорти Карльсбад і Марієнбад.

Так виглядає в середній Европі духове „розброєння" в часах пакту Келльоґа, пляну Юнґа, звільнення Надренії, гимнів у честь Ліґи Націй.

Це й не диво, бо теперішній конфлікт зовсім не є відокремленим явищем, а є лише одним з розділів з цілої серії непорозумінь. Пригадаємо лише важніші випадки, що сталися цього літа. 26. травня в Будапешті відслонено памятник на спомин мадярських вояків, що впали в світовій війні. На це свято були запрошені також посли малої антанти. При відкриттю памятника премієр-міністр ґраф Бетлен виголосив промову, в якій між іншим згадав, як несправедливим щодо Угорщини є мир в Тріяноні, і що вона мусить змагати до зміни цього документу чистого насильства. У відповідь на це уряди малої антанти зробили в Будапешті дуже гострий демарш, і означили промову Бетлена, як неприязний акт. Мадярський міністр закорд. справ Вальво холодно відповів, що мадярському урядові й на думку не спадало робити якийнебудь неприязний акт; кожному відомо, що Угорщина не приймає постанов тріянонського миру, одначе вона хоче дійти до його зміни не шляхом війни, а шляхом мирним. Ця відповідь викликала новий вибух злоби та обурення в Пра-

зі та Букарешті. Крамарж опублікував статтю, в якій домагався зірвання дипльоматичних зносин з Угорщиною. Угорщина, — писав він у цій статті, — є справжньою виновницею війни й її імпонує лише сила. А румунський міністер закордонних справ Міронеску заявив, що Румунія ніколи не згодиться на зміну мирового договору і не позволить на те, щоби яканебудь частина теперішньої Румунії знову перейшла до Угорщини. А румунський президент міністрів Маніу сказав ще виразніше: Мадярщина зможе осягнути свою ціль лише шляхом війни; коли мадярський уряд терпить пропаганду в справі зміни мирового договору, він витворює в своїй країні настрої, які криють у собі небезпеку війни. Граф Бетлен у відповіди на це в мадярському сенаті зовсім отверто висловив проти держав малої антанти також обвинувачення, що вони заключили між собою тайні договори, які виразно загрожують самостійности Угорщини.

Перед війною подібні відносини панували лише на Балкані, і ми знаємо, чим це скінчилося

Тепер вони панують далі не лише на Балкані, але також в середній Европі й такcамо в Европі східній. Дійсно, всім відповідальним державним мужам, а особливо великих держав, якщо вони щиро й поважно думають про забезпечення тревалого миру, час вже познайомитися з дійсністю й приступити до упорядкування неможливих відносин, які витворили в Европі зовсім неможливі „французькі" мирові договори.

За океаном.

Українська фінансова спілка в Канаді.

Заходами деяких українців у Вінніпеґ, покликано до життя українське фінансове підприємство під назвою „Комершел Інвестмент Компані Лимитед", яке одержало урядовий чартер дня 25. травня 1929 року. Установчі збори відбулися в бюрі спілки дня 6-го червня. До заряду увійшли Н. Данильченко як президент, К. Продан як заступник президента і скарбник та Іван Рудачек як секретар. До провірної комісії вибрано ґенерала В. Сікевича і проф. І. Боберського. Ця спілка зорганізована на уділах. Значну частину уділів розкупили за готівку члени-основники спілки. Метою цього підприємства дати змогу нашим людям поміщувати свої ощадности у великих світових промислових і торговельних компаніях. Діяльність спілки підпадає під нагляд уряду.

Поворот делеґата „Рідної Школи".

Делеґат старокраєвої „Рідної Школи" п. Лев Ясінчук поїде ще небаром до Західної Канади, де побуде два тижні. Відтак вернеться до Ню Йорку, щоби по році праці в Америці віліхати до рідного краю. Л. Ясінчук віділе до Европи кораблем „Мавретанія" дня 24-го липня й обійме провід прогульки українців, котрі теж вибираються тим самим кораблем до Галичини. П. Ясінчук буде з прогульковцями в перших днях серпня у Львові, де вони під його проводом оглянуть українські установи, заки роз'їдуться у свої сторони, щоб відвідати рідню.

Полк. Коновалець у Вінніпеґу.

До Вінніпеґу приїхав на кілька днів полк. Евген Коновалець, колишній командант Січових Стрільців на Вел. Україні. З Вінніпеґу має він намір удатися до Едмонтону і Саскатуну й відтак вернеться до Ню Йорку, а звідти до Европи.

Стріча українських бейзболових дружин.

В неділю 16. м. м. в Честер, Па., грала в бейзбол дружина Українського Атлетичного Товариства з Філядельфії з дружиною Українського Атлетичного Клюбу з Честер, Па. Виграли честерці.

„На ріках вавилонських..."

(З жидівської преси.)

Розчарування і плачі жидівського купецтва та поклик до політичного й господарського єднання.

Ніде правди діти: нинішня господарська загальна скрута в Польщі вдарила й по жидах, ударила по них, як купецькому середовищі, страшенне болюче. Не треба теж дивуватися їхнім надзвичайно мінорним настроям, які, природно, відбиваються і на настроях політичних. Наслідки політичні цих настроїв такі, що 1) йдуть змагання до консолідації розпорошених внутрішніх жидівських кол і груп і 2) на зовні, відносно польської влади, зростають серед жидів опозиційні впливи.

Для характеристики цих настроїв надзвичайно повчаючою є стаття головного редактора варшавського жидівського „Нашого Пшеґльонду" п. Н. Швальбе, яка кілька днів тому появилася у тій газеті п. н. „У перспективі тижня", та в якій нинішне господарське положення жидівства протиставлено останнім офіціяльним енунціяціям польських кермуючих чинників. Цікаво, що в тій статті п. Швальбе з горечю каже про політиків, які з моментів „господарської натури" (опортунізму та страху) не приступили були до виборчого бльоку національних меншостей, — коли тимчасом у передвиборчий час п. Швальше й „Наш Пшеґльонд" самі займали до того бльоку щонайменше „невтральне", а на ділі вороже становище, так, що напр. посол Ґрінбавм користав виключно зі сторінок „Нае Гайнт".

Жидівський варшавський орґан не погоджується з поглядом, наче би розправа перед Державним Трибуналом висунула вперед політичні питання. Навпаки: „вона скермувала знову публичну опінію в сторону господарських проблем, органічно звязаних з особливими методами розпоряджуватися державним бюджетом". І далі йде критика офіціяльного оптимізму:

„Санаційна преса вічно підтримує тезу п. міністра фінансів, наче Польща переживає грошеву крізу у тому самому ступні, що всі великі европейські держави. При помочі цієї тези удається опрокинути твердження, що кріза в Польщі піднесена до високого ступня завдяки не дуже розважній господарській політиці післятравневих урядів. Ми вже нераз опрокидували цю поверхову методу скидування специфічної кволости польського господарського життя на плечі загальносвітових конюнктур. Передусім ми називали Францію, де кожний совісний промисловець чи купець може дістати кредит на 3 і пів відс. річно без ніяких обмежень. Порівнювання наших дисконтово-кредитових відносин з конюнктурою, пануючою в Анґлії — як це робить без заікнення соціялістичний „Пшедсвіт" — подобає вже просто на гумористику... Навіть німці зуміли дістати протягом останніх літ величезні позички з Америки, Голяндії, Франції та Анґлії, не зважаючи на примус сплачування величезних відшкодувань. Зате Польща мусить робити вийнякові зусилля, щоби добути відносно невелику суму 20-ти міліонів долярів, загарантовану найбагатшими земельними маєтками (натяк на заходи „Центр. Т-ва Рольнічого" й „Банку Рольного" на французькому терені. — Прим. Ред.) Вправді стабілізація золотого не викликує поважних сумнівів, однак слід ствердити, що висота металевого покриття упала протягом бiжучого року з 64.71 відс. до 60.88 відс. Статистика зросту ощадности не дає жадного уявлення правдивого стану речей, тому, що вона обіймає також вклади державних і комунальних установ, а не бере під увагу природного приросту.

У білянсі п. міністра фінансів головну позицію активів займає дохід з податків, що зріс у порівнанні з минулим роком, не зважаючи на систематичне нарікання кол безпосередньо інтересованих. Як в дійсности виглядає ситуація, про те ми могли переконатися на зборах Централі „Звйонзку Купцуф" (жидівських — прим. Ред.). На тих зборах не промовляли ані професійні „партійники", ані [...]

ДАМЯН ГОРНЯТКЕВИЧ.

Печери в Кривчу.

(Докінчення.)

Правда, поодинокі члени громадського комітету не могли ділально співпрацювати з нами, бо саме тоді кінчилися жнива і їм було легше наймити робітників до перекопування, ніж самим відриватися від своїх господарських занять. Та хочби навіть кривчецькі селяни могли були працювати, їм однаково не позволив би працювати при печерах тодішній війт-поляк. Саме коли одного дня наняті до праці комітетом люди прийшли туди й почали вибирати землю, прислав війт громадського писаря із заказом ведення якоїнебудь роботи без дозволу — старостна в Борщеві! Тепер уже не було ніякого сумніву, що влада звернула на печеру свою увагу і нам прийдеться важко боронити її. Тому всі мусіли поступати з війтом дуже обережно й ні в чому не наразитися йому. Вислані до нього мужі довіря, що мали довідатися про його бажання, заявили, що війт є схильний дати остаточно дозвіл на ведення робіт, одначе з тим застереженням, щоб керму над цілою акцією обняв „фаховець". Відтак війт зажадав заздалегідь зобовязання від комітету дотично рівного поділу гроша за вступи до печери в користь польської й української громади в Кривчу. Самозрозуміло, що на ці умовини треба було погодитися.

Саме під оцю пору явився в Кривчу будівельний майстер, що згодився тревало перекопати й закріпити вхід до підземелля. Він представився українцем і тому здобув собі довіря комітету. Заключено з ним умову, дано йому зачет і він забрався до діла. Уважаючи, що дотеперішній вхід був за тяжкий, а відомий камінь накоїв нам стільки лиха, не дасться усунути звичайною дорогою (через шийку), цей майстер рішився вибивати новий отвір до печер. Новий вхід мав вести згори до першої комори, саме тої, яку ми застали засипану глиною. Таким чином доступ туди був би тепер зовсім легкий, особливо при відповідному поширенні сусідніх коридорів. Очевидно, що з моментом заключення цеї умови дальша праця добровольців-робітників була вже злишна. Одначе я радо заходив у найближчих днях над печеру, щоби приглядатися праці „фахових сил".

Майстер зі своїм помічником забрався до діла радикально: замісць розбивати тверду масу ґіпсу джаґанами, попросту розстрілювано його порохом. Заходила лише одна небезпека — ушкодження каплички: тому пересунено її трохи на бік. Але й їхня робота не тревала довго, бо страшний хмаролім, що навістив майже цілу Східну Галичину в 1927 р., не минув і Кривча. 31. серпня грізна туча перейшла понад селом, унеможливлюючи часово ведення розкопок. Коли ж опісля поновлено працю, її кінець був вельми сумний. Одної днини майстер наложив більшу скількість стрільна й наслідком вибуху знищив частинно каплицю, а сам відтак пропав без вісти... Люди оповідали собі, що він був віддай знаряддям у руках відомих чинників, маючи на меті доказати комітетові безуспішність ведення праці власними силами. Зайва річ додавати тут про матеріяльні й моральні втрати комітету! Після цеї невдачі вже ніхто не брався в тому році до дальшого розкопування.

Минув знова один рік. Чимраз менша надія лишалося на врятування печер. Борщівський староста розвинув широко закроєну акцію, заховуючи все таки форму „приятельського поладнання справи". Він старався навіть увійти в порозуміння з кривчецьким комітетом охорони печер, але давав йому до зрозуміння, що представники його повинні зректися своїх претенсій на користь туристичного товариства в Борщеві (самозрозуміло — польського, ад хок заснованого). Староста доралжував між іншим записатися членам комітету до цеї новозаложеної інституції, обіцюючи їм ріжні користи... Всяка протиакція членів комітету чи українських установ була тепер вже очевидно пересуджена.

Міжтим у Кривчу йшла кампанія за право власности в повному розгарі. О. Назаревич [...] тоді висвятився й одержав завідательство парохії таки на місці, робив усякі можливі заходи (навіть через станиславівську консисторію), щоб тільки задержати печери під охороною української установи. Одначе — безуспішно! Не буду тут описувати ходу подій, бо це могло би наразити деякі одиниці на неприємности, згадаю лише те, що кривчецький комітет і люди доброї волі зробили все, щоб не випустити з рук дорогої памятки по соти. Ґутковськім. Але все те не здалося на ніщо.

В половині жовтня 1928 р. заходом старости в Борщеві перекопано печери... Вони сьогодня вже відкриті, зроблено новий вхід до них і т. д. а в польській пресі читаємо захвалювання тих підземних чудес — української землі.

Очевидно ,що поодинокі комори мусітимуть тепер „вихреститися": вони дістануть польські назви. З давніх українських не лишиться й сліду. Та в серцях наших вони остануть за все нашими рідними, українськими, овіяні дорогою памяттю їх відкривця.

Борщівське туристичне товариство обіцяє раціонально охороновати їх перед винищенням прогульковців. Перш усього вхід до них буде постійно замкнений, а ключ находитиметься у провідника; дальше — не вільно буде там курити ані ломити і товкати сталяктитів. Але чи всі туристи будуть підчинюватися слушним приписам товариства? Досвід із більчецьких печер навчив нас дечого зневіри.

Ще кілька слів під адресою нашого громадянства. Печери в Кривчу втрачені, покищо, не зважаючи на щирі зусилля кількох одиниць зберегти їх під охороною рідної установи. Вони втрачені, як стратили ми вже неодно, як неодно можемо ще втратити, коли наш загал буде дальше рівнодушно ставитися до народнього добра. Мусимо навчитися пізнавати наші цінности й дорожити ними, а тоді виробимо в собі силу й повагу і змагання зберегти ці скарби в нашій непохитній власности.

літики, що роблять опозицію до уряду. Бе керманичі Централі, як відомо, не приступили підчас виборів до бльоку меншин, лякаючись, що таким поступком погіршать собі т. зв. інтервенційну акцію у господарсько-податкових справах. І щож ми почули від отих саме провідників?

Голова Трускер жалівся, що за часів пп. Бартеля і Чеховича можна було бодай дістати авдієнцію і почути слова розваги й підбадьорення. Вправді поза межі слів не виходила „слухняність" уряду, податки були далі стягані з цілою строгістю, але підтримувано **омагу**, що курс буде в ближчій чи дальшій будучині злагіднений.

Після зміни кабінету прийшло погіршення навіть під оглядом „звязку". Новий міністр фінансів ухиляється від приймання делеґацій, **виїмково лише прийняв посла Вісліцького** (жида, посла з ББ, з луцької округи. — Прим. Ред.), а коли вже вислухав представників торговельно-промислової палати, то не дав жадної відповіди у справі податкової політики.

Посол Вісліцький, який належить до Бльоку співпраці з урядом, не багато міг обіцяти зібраним, які зрештою зовсім уже були розчаровані і **готові вже давати послух найскрайнішим покликам.** Він признав, що скарбові управи не рахуються взагалі з важкою крізою, збільшеною масовими банкроцтвами, і підкреслив конечність удосконалити організацію купецтва, щоби оминути **стихійної катастрофи і повної руїни.** Крик розпуки найшов свій вислів у відповідних резолюціях, які будуть предложені міродатним чинникам, але чи можна сподіватися наслідків супроти декляраціі п. міністра Матушевського?

Катастрофальна ситуація жидівського купецтва не є зовсім явищем відокремленим. Вона йде в парі з процесом нагальної павперизації цілого жидівського населення у Польщі. На жаль мусимо ствердити, що наша (жидівська) парляментарна репрезентація аж надто пасивно приглядається цим небезпечним проявам, хоча вона з природи річи є покликана дати ініціятиву до створення Господарської Ради... В обличчі катастрофи, яка всім грозить, треба кинути в кут дрібні жалі та приступити до створення Господарської Ради на таких основах, щоби всі союзні центральні організації могли співпрацювати з політичним представництвом. Жидівська публична опінія мусить домагатися згідливої і творчої праці; коли горить над головою дах, не пора на порахунки, перекреслені вже нашою сумною дійсністю!"

Після низки фахових економічних статтей б. сенатора Роттенштрайха, з яких одна носила досить небуденний наголовок: „Ми вже й дихати не маємо чим!" і після ствердження, що „нас навіть слухати не хотять", найповажніший жидівський часопис у Польщі доходить до висновку: негайне єднання. Як бачимо, це єднання має торкатися не лише двох ворожих ґруп у парляментарному Жидівському Колі (Райха й Ґрінбавма), але й „санаторів" Трускера й Вісліцького. І ніхто не здивувався би, колиб дійсно до такого обєднання між жидами прийшло, ба, колиб це єднання мало з одного боку простягнутися на ортодоксів, з другого — на бундівців! Бо жиди розуміють, що це значить, коли — дах горить над головою. Жиди це розуміють...

З дебат над англійською престольною промовою.

В дебаті над престольною промовою першим забрав голос Свелль, представник партії праці, який висловив своє задоволення, що англійські війська незабаром звільнять Надренію, і що Німеччина нарешті одержить назад цю країну.

Далі провідник консерватистів поставив до Мекдональда ряд запитів і заявив, що його партія не буде вести дрібязкової опозиції проти уряду, бо парлямент мусить в найближчому році приступити до найтяжчого завдання, а саме до полагодження конституційної реформи в Індії.

Мекдональд повитав виступ Болдвіна до згоди й заявив, що хоч Анґлія зробила богато уступок, приймаючи плян Юнґа, одначе уряд не має на думці робити в ньому якінебудь зміни. Він висловив надію, що політична конференція незабаром збереться в Льондоні й остаточно полагодить цю справу.

Черчіль в імени консерватистів заявив, що вони цілковито підтримують пропозиції робітничого уряду і не будуть робити опозиції. Уряд може числити на довгу діяльність, якщо не буде робити соціялістичних експериментів і возьметься до переведення виборчої реформи.

Льойд Джордж іменем лібералів заявив, що вони ужиють усіх парляментарних заходів, щоби повалити уряд, якщо він схоче переводити якінебудь соціялістичні експерименти. В справі розброєння він заявив, що треба добитися дійсного зменшення сталих військ, зменшення фльот і чесно виконати дане Німеччині в 1919 р. слово, що союзники розброяться. Після обеззброєння Німеччини прийшла тепер черга на обеззброєння інших держав, а для цього треба дуже зменшити матеріяльне узброєння й скасувати частину фабрик, що виробляють амуніцію. В справі репарацій висловив Льойд Джордж свій жаль, що звязано цю справу зі справою звільнення Надренії. „Як один з авторів мирового договору, — сказав він, — я знаю, що Надренію вже давно треба було звільнити, ще тоді, як вона почала виконувати постанови мирового договору.

Як бачимо, всі партії англійського парляменту виступали по суті проти політики, яку в останніх часах вела Франція супроти Німеччини. Тому не диво, що „Еко де Парі" оцінює англійську престольну промову так: вона показує, що Анґлія стане по стороні Німеччини, як що французький уряд схотів би дискутувати над пляном Юнґа або гальмувати переговори про розброєння.

Ще про рішення Державного Трибуналу.

Погляд українського правника.

Від одного з наших найповажніших правників отримали ми слідуючі уваги про рішення Державного Трибуналу в справі б. міністра Чеховича:

Деякі правничі й неправничі голоси в польській пресі представляють це рішення у користь правительства та арґументують це тим, що: 1) Трибунал нібито ствердив, що само переступлення бюджету (скарбового закону) — о скільки не доказано, що ціль, на яку ті гроші видатковано, не була конечна або пожиточна — не підлягає компетенції Державного Трибуналу; 2) що наперед мусить бути вичерпана парляментарна відповідальність міністра, а щойно після неї можна потягнути його до відповідальности перед Державний Трибунал.

Це були ті правні питання, довкола інтерпретація яких обертався майже в цілости процес проти мін. Чеховича. Однак рішення Державного Трибуналу зовсім не вирішило їх в той спосіб, на який оце покликується санаційна преса.

Слова, що в дотичній соймовій ухвалі про поставлення б. міністра Чеховича перед суд Державного Трибуналу, Трибунал не находить достаточної меритоїичної оцінки позабюджетових видатків, ті слова є у тісному звязку зі словами тогож самого уступу, а саме, що така меритоїична оцінка є потрібна для *докладного* вирішення справи. Однак ці слова не вказують ніяк на те, що в противному випадку, себ-то коли би сойм навіть затвердив оті позабюджетові видатки або взагалі цією справою меритоїичної оцінки не мав змоги занятися, що в такому разі Державний Трибунал є некомпетентний справу судити. Трибуналові треба знати меритоїичну оцінку видатків тільки на те, щоби могти *докладно* („належито") вирішити справу. Значить, прийме евент. зовсім інший ступінь вини на випадок, колиб видатки були неоправдані, а інший, коли би вони були в більшій чи меншій мірі оправдані. Таксамо згадане рішення не висловлює ніде свого погляду, що сойм має потягнути міністра наперед до парляментарної відповідальности, а опісля поставити його перед Державний Трибунал. Навпаки, вступні мотиви його рішення потверджують тезу, зрештою обосновану в законі, що від волі сойму залежить поступити по своїй думці, в цей або інший спосіб.

Тому інтерпретація рішення Державного Трибуналу санаційними орґанами преси є наскрізь тенденційна й не відповідає правді

„Сільський Господар".

III.

Зоотехніка. — Ветеринарія. — Пасічництво. — Шовківництво. — С.-Г. Економія. — Правна порада. — Технічне бюро. — С.-г. шкільництво. — Видавництва. — Висновки.

Зоотехніка. Переведено курс продуктивности сільсько-господарських тварин в школі „Сільського Господаря" у Коршові коло Коломиї (5. лютого до 17. березня 1929), котрий покінчило 54 курсантів, з того 45 абсольвентів 3-місячного с.-г. курсу, що відбувся попередньо в тійже школі. Курс дав основу до дальшої правильної праці в краю, бо не було досі відповідно вишколених людей в цьому ділі. Крім того референт „С. Г." викладав про організацію контролі молочности на молочарському курсі Маслосоюзу в Стрию в березні ц. р. (19 курсантів) і на курсах зразкових господинь у школі „С. Г." в Коршові в квітні ц. р. Відбуто ряд поїздок до сіл та міст з пропаґандою правильного плекання с.-г. тварин. Виготовлено правильники і відповідні інструкції для секцій годівлі і плекання молочної худоби при Кружках „Сільського Господаря" та розіслано всім філіям. Крім цього розіслано всі матеріяли до „Маслосоюзу" з проханням пропаґувати цю справу через молочарських техніків. Виготовлено перший раз в українській мові потрібні друки до ведення контролі молочности. В цій справі влада зробила нам велику трудність, бо недозволила на відібрання німецьких контрольних ваг до молока, які вже були прийшли до Львова. Наслідком того мусіло опізнитися основування спілок.

Пекучою справою стало забезпечення худоби від загибелі у негайних випадках, яку почали переводити самоврядні установи на власну руку. Тому зоотехнічний відділ „С. Г." получив це обезпечення з охороною тваринної продукції взагалі, та випрацював правильники секцій охорони тваринної продукції при Кружках та філіях „С. Г.", які розіслано вже до ужитку. Рівнож започатковано практичну контролю молочности в епископських добрах у Богородчанщині.

Ветеринарія. В цьому півроці уладжено низку ветеринарних викладів на 4-ох курсах та уладжено один ветеринарний курс. Виклади відбулися: Коршів 16. — 31. I., 28. II — 18. III., 14. — 22. VI.; Бірки Великі — 6. — 9. II.; Стрий 13. — 20. IV., окремий курс уладжено в Луцьку 27. V. 1. VI. при тамошній філії „Сільського Господаря". Порад в часописах уділено 21, листовних 67, устних 183, доставлено богато ветеринарних аптичок, ліків та ветеринарного приладдя.

Пасічництво. Відбуто Краєвий Пасічницький Зїзд получений з Загальними Зборами Секції, на яких перевибрано Управу (дня 23. квітня ц. р.) Відділ веде власну пасіку на Ялівці коло Львова та в Переґінську. Вартість пасіки на Ялівці зол. 600.—, в Переґінську — 1453.85 — разом 2.053.85 зол., з того винаймита пасіка 922.40 зол., так, що вартість власного майна в пасіці і вуликах, є 1.131.45 зол. Відділ веде пасічницьку робітню, яка розпоряджає майном 4.422.90 зол., з чого велика частина припадає на уладження, а решта на вироблені продукти. Почато організацію пасічницьких секцій при Кружках і Філіях „С. Г.", які в деяких повітах сильно поширюються (Зборів). Відбуто декілька пасічницьких курсів при інших курсах „Сільського Господаря", а крім того окремий курс для аґрономів і студентів аґрономії — від 18—20. червня ц. р. Місце під пасіку в Переґінську одержано від заряду Митрополичих дібр.

Шовківництво. Цей відділ переводить в цім році перші пробні годівлі шовкопрядки, яких заложено 25; вони зужили 120 гр. ячок. Відділ постачання посередничив продажу 20 кґ. насіння морви, та 18.000 деревець різного віку. Курсів уладжено в зимі: Глиняни — 2-дневні, Підгайчики — 1-дневний, Гаї та Чижиків по одному рефератові та школа Коршів 2-дневний. Крім того уладжено виклади в доповнялочній жіночій промисловій школі „Рідної Школи" у Львові. Уладжено 2 досвідні станиці, а саме: при Т-ві „Сільський Господар" на Ялівці з питомником шовковиці і годівлею шовкопрядки, і в селі Глубока при філії „С. Г." в Самборі. Першу веде референт Централі, другу проф. Іван Филипчак. При станиці в Глубокій уладжується зараз інструкторський курс. Видається дальше одинокий на українській мові шовківничий часопис „Шовківництво", якого вийшло досі 6 чисел. Поміщено ряд пропаґандових статтей в цілій пресі.

Сільсько-господарська економія. Зладжено замкнення рахунків для 18-ти господарств з переведених рахунків попереднього року, та ведеться дальше рахунковість для ок. 40 господарств. Слід ствердити ще раз, що надзвичайно потрібний цей відділ не находить належного зрозуміння в краю.

Правна порада. Відділ працював правильно в цьому півроці, даючи правні поради устно, листовно та в часописі, а також даючи правну оборону у внутрішніх справах Т-ва.

Технічне бюро. Уладжено анкети в справі комасації: Грушатичі — Перемишль, Ожомля — Си-

дова Вишня, Конюшки — Рогатин, Монастирець — Жидачів, Рошнів — Товмач, Копичинці, Труханів — Сколе. Анкети в справі меліорації і комасації: Самбір, Дрогобич, Бурштин. Анкети в справах меліорації: Завидовичі — Городок, Хишевичі — Рудки, Ожидів — Львів, Щеплоти — Яворів, Ямниця — Станиславів, Накло і Поздяч — Перемишль, Черче, Конюшки, Вабухів, Демянів, Різдвяне — повіт Рогатин.

Внесли подання на комасацію: Конюшки — Рогатин, Рошнів — Товмач, Труханів — Сколе. Перевели тимчасову ухвалу в справі меліорації: Завидовичі — Городок і Хишевичі (200 га) — Рудки, однак досі не внесли. Передано тимчасову ухвалу: Щеплоти — Яворів (65 га), Добряни — Стрий (100), Накло, Поздяч (200) — роботи зачинаються в найближчому часі. Черче — Рогатин (100 га) — роботи зачинаються в найближчому часі. Демянів — Рогатин (350 га) — роботи зачинаються. До останньої роботи прилучуються: Різдвяне і Фрага. В меліораціях булоб богато робіт, колиб Т-во мало умову з котроюсь з фінансових установ, яка давалаб можливість фінансування роботи. Треба завважити, що селяне хотять переводити меліорації майже всюди на власний кошт, і тому таке фінансування не справлялоб трудности. Бажаним було би, щоби почав працю в тому напрямі Кооперативний Банк „Земля", якого відсутність спеціяльно на цьому відділі Т-ва відбивається.

Крім того читано фахові виклади з меліорації і комасації у школі в Коршові.

Сільсько-господарське шкільництво. Т-во почало в цім півроці правильне відбування курсів в школі в Коршові. З кінцем березня ц. р. закінчено 4 і півмісячний мужеський курс, а від 1. квітня до 30. червня відбувся курс зразкових господинь. Школу відновлено, господарство частинно упорядковано. Перепоною у дальшій праці було виселення директора школи, який мусів відїхати, і на якого місце заанґажовано нового, що приходить з днем 1. липня ц. р. Школу переврила без ініціятиви Т-ва комісія з воєвідства в Станиславові з воєводою на чолі, і найшла її в зовсім поправному стані. При школі уладжений інтернат.

По краю уладжено цілий ряд курсів, про які згадано при поодиноких відділах, а в них брали участь прелеґенти Централі. Тому, що показалося, що курси уладжуються безпляново, виготовила централя ряд програм для поодиноких курсів і в цьому році будуть відбуватися у цілому краю курси після зуніфікованих програм. Це дасть можливість вишколювати по одному зразку широкі маси населення, або випускати з курсів однаково вишколених помічників аґрономів.

Видавництва. а) Часопис: з новим роком змінено формат, зміст і напрямок двотижневика „Сільський Господар". Передплатники часопису збільшаються з кожним днем. „Стінний Часопис" „Сільський Господар" розсилається кооперативам, Кружкам „Сільського Господаря" і читальням і він знайшов признання та зрозуміння в широких масах селянства, яке хоче довідатися цікавих для нього річей, а не може передплачувати власного часопису. Не найшов він, на жаль, належного зрозуміння у деяких інтеліґентів з претенсією на повітових діячів, які (були випадки) повертали часопис назад, хоч село поминаючи їх жадало від нас висилки цього часопису знова.

б) Книжки: друком вийшла: д-р М. Стахів — „Хто і коли відповідає за полеві та лісові школи" — 5.000 прим. Друкується: і є на викінченні: Віктор Доманицький — „Цукровий буряк" — 5.000 прим., Маріян Стахурський — „Хороби кінських ніг" — 3.000 прим. Готовиться до друку: Календар „Сільський Господар" на рік 1920 — 15.000 прим., інж. В. Кульчицький — „Бараболя", інж. Гордієнко — „Конюшина", Віктор Доманицький — „Просо", В. Мельник — „Льон та коноплі", інж. Дубрівний — „Дубінь".

За цей піврік продано власних видань 10.715 примірників.

в) Інші видання: трибарвна афіша на свято „Сільського Господаря" — 5.000 прим., 5 летючок господарського змісту — 250.000 прим., 4 реферати (літографовані).

З днем 1. липня ц. р. починає виходити додаток „Український Пасічник", як окремий журнал.

Праця Т-ва „Сільський Господар" розвивалася в цьому півроці, не вважаючи на некорисні і тяжкі фінансові внутрішні умовини, правильно, та дала дійсно *позитивні вислідu*. Вони проявляються не тільки внутрішньою працею, але також зростом значіння Товариства на місцях. Філії „Сільського Господаря" проводячи свою роботу при помочі фахових агрономів та маючи постійний нагляд над Кружками, стають поволі господарськими осередками повітів. Не всюди воно так, бо ще не всюди провідники нашого господарського життя здають собі докладно справу з того, як великої ваги і які величезні завдання має сповнити „Сільський Господар". Занадто велику вагу приписується одній одинокій ділянці нашого господарства, а за малу цілому комплексові господарських питань, які мусять найти розвязку якраз у повітових філіях „Сільського Господаря".

Кружки „Сільського Господаря" стають поволі теж господарськими осередками села, набираючи чимраз більше значіння, та даючи напрямок навіть другим господарським організаціям села.

Коли праця цілого Товариства піде дальше обраним шляхом для оборони нашого селянства та пропаґанди і навчання новітнього господарювання, то певно, що швидко можна буде осягнути ціль „Сільського Господаря": добробут українського села.

Зрозуміння завдань „Сільського Господаря" будиться у нашій хліборобській масі все більше й більше. Треба тільки дальшої послідовної праці на місцях і в централі. А коли буде праця, будуть вислідu й користь хліборобам. А колиб цю працю старалися припинити невідповідальні людці, то село найде на них рішучу й тверду відповідь, та не дасть пропасти великій ідеї „Сільського Господаря".

З БУКОВИНИ.

Сільсько-господарське віче в Чернівцях.

В неділю 30. м. м. відбулося в Чернівцях на подвірю Народнього Дому сільсько-господарське віче, скликане для заснування хліборобської торговельної спілки „Буковинський Господар". На вічу було поверх 1.500 учасників. На внесення ред. Ю. Сербинюка вибрано президію в особах: сен. д-ра Залозецького, б. сен. А. Лукашевича, інсп. Ол. Купчанка, дир. Іваницького, д-ра Суховерського і кількох селян; секретарював ред. Юрій Сербинюк.

Перший промовляв б. сен. А. Лукашевич, після чого виголосив реферат про стан теперішнього господарства й можливости його поліпшення в будуччині д-р Лев Когут. Після промови інж. Радзієвського й цілого ряду інших промовців (селян та інтеліґентів) рішено оснувати хліборобську спілку „Сільський Господар" („Агрария"), а потім ухвалено цілу низку резолюцій.

Осідком „Сільського Господаря" буде місто Чернівці, його філії й агентури намічено закладати не тільки на Буковині, але й у Бесарабії та в Мармарощині. Правничу фірму спілки полишено до вибору комітетові, вибраному на отсьому вічу; за найліпшу форму спілки визнано спілку акційну. Капітал спілки рішено зібрати в сумі 5 міліонів леїв. Найменше 60 проц. усіх акцій мусить бути в руках селян-хліборобів, хліборобських товариств, хліб. спілок і сільських громад.

При кінці віче визнало за потрібне видавання фахового часопису для хліборобів в українській мові.

З хвилею оснування „Сільського Господаря", що матиме відділи агрономічний, торговельний і сільсько-господарсько-промисловий, румунські українці сподіються обнови й розбудови їхнього життя в усіх господарсько-економічних ділянках.

З орґанізаційного руху.

РУДЕЧЧИНА. Посол Гринь Тершаковець відбув посольські справоздавчі віча в Рудеччині і Мостищині в слідуючих днях: місяця червня ц. р.: Дня 2-го червня ц. р. в Монастирці в хаті Василя Кравця. Скликане на день 9-го червня ц. р. віче у Беньковій Вишні до хати Івана Андрієвського в наслідку заборони не відбулося і щойно дня 16-го червня відбулося воно на подвірю Олекси Пастуха, не вважаючи на погрози місцевих поляків, що розібють віче. Дня 13-го червня відбув посол Тершаковець віче в Кубановичах на площі біля читальні. Дня 17-го червня на повітовому вічу в Мостиськах реферували посол Гринь Тершаковець, пос. д-р Степан Біляк і сенатор о. Юліян Татомир. Дня 24-го червня відбулося віче рано в Чайковичах на площі біля читальні, а тогож дня пополудни в селі Погірцях в домі кооперативи. На всіх цих вічах була велика участь громадян, які з великою увагою прислухувалися до виголошуваних рефератів. На численні запити давав посол Гринь Тершаковець на вічах вичерпуючі відповіди й поради. Всюди ухвалювано одноголосно повне довіря і подяку Україн. Парляментарній Репрезентації за її дотеперішню діяльність та тактику. Кромі цього посол Тершаковець відбув як голова філії „Сільського Господаря" в Комарні в місяці червні ряд зборів і сзіт Кружків „Сільського Господаря" по селах Комарнинщини.

ЯРОСЛАВЩИНА. Дня 16-го червня ц. р. заїхав посол Антін Максимович у Крамарівку, село віддалене 26 км. на захід від Ярослава і відбув там перше взагалі українське віче. Незавидна доля селян бідняків українців села. До війни на 4.. хат було ще поверх половини українців гр.-кат. В селі була тільки наша церква, побудована ще перед 400 роками і навіть латинники ходили до неї. Алеж в часі війни побудовано для тих латинників косцюлок і вгніздився в село ксьондз. Тепер дійшло до того, що українців гр.-кат. ледви четвертина. Латинський ксьондз Янус, при помочи війта Рокітовського і 2 учительок веде неперебірчиву „акцію". Женихів ...ного подружа обіцянками безплатних шлюбів, старших безплатним винаймом поля, дітей цукорками переводить у свої метрики. Нетерпимість з нашого обряду посувається до цього, що вони (прим. війт) грозять бідним вдовицям відібранням допомогової ренти за втрату мужів на війні. Відпорність наших людей того села зросла головно завдяки організаційній праці недавно прибувшого до Крамарівки адміністратора о. Михайла Цолти. Нічого дивного, що Крамарівчани від години 6-ої вечера до 12-ої вночі просиділи пильно на вічу, що ловили жадно кожне слово посла. Громадяне Крамарівки плянують побудування Народного Дому, де містились би потрібні народні установи, тільки що засобів матеріяльних у них мало. Повинно наше патріот. громадянство зрозуміти важке експоноване положення громадян Крамарівки, відгукнутися на цей заклик і прийти з матеріяльною поміччю, посилаючи вилатні жертви на будову на руки о. М. Цолти, адміністратора Крамарівки, п. Порохник, к. Ярослав.

З театру.

Нова програма „Кві про Кво".

Друга програма театрику „Кві про Кво" загал ліпша від першої, коли не брати під увагу конфесієрки реж. Ярошія. Ця остання чи не найслабша з усіх, які я чув досі. Ні одного ліпшого дотепу, ні сліду знаменитої гри слів, від якої роїлося в попередніх конфересієрках. На першій плян вибиваються і цим разом сценічні нариси, повні гумору й дотепів, хоч не все щасливо закінчувані.

Скеч „Йосиф і Путифара", першорядний у замислі, не дає того, чого можна сподіватися після прочитання афіша. Йосиф дуже добрий, Рамзес має абсолютно за малу ролю, коли її має відтворювати така перла, як п. Лявінський. П. Ордонівна грає Путифару знаменито, але — на мою думку — це не для неї писана роля. Мимоволі слухач вилапує серед пристрасних зітхань палкої египтянки ледви чутні нотки трагізму. Може це тільки омана слуху і привичка бачити цю велику артистку в трагічних ролях!?

Знамениті два малі скечі: „Синок приїхав" і „Медицина". В першім капітальний п. Дима..., в другім п. Лявінський.

Сольові виступи п. Ордон і Круковського мають свою устійнену й оправдану славу. Тим разом ні перший Couchor" ні другий „Як я їх" змістом не були надзвичайні. Зате повторені ...„Пісні про Мак-Дональда" п. Ордонівною і „Мінімум" п. Круковського викликали бурю оплесків.

Ціла програма називається „Чи Анна є панна?". Чому вона так названа, це тайна режисерії. Остання точка програми під тією назвою зовсім не оправдує загального титулу. П-на Гурська — молодий, свіжий талант, з успіхом старається заступити талановиту Земінську, якої відсутність дається відчувати напротязі цілого вечора.

Р. К.

НОВИНКИ

— **Фотограф Янушевич**, вул. Вінцентого Поля ч. 1. (бічна Зеленої). Тел. 5960. ...

— **Заняття „Діла"**. Вчорашнє число „Діла" заняло нам Староство Гродське. Що підпало конфіскаті, до цієї пори не знаємо. О годині ... попол. забрано з експедиції решти чисел. На телефонічний запит у п. гродського старости відповіджено, що „дадуть про причину знати" і до нині вчора жадне пояснення конфіскати не надійшло.

Тому було неможливо видати другий наклад числа.

— З театрів на Вел. Україні. З приватних листів довідуємося, що російська оперетка в Харкові, що грала досі в театрі ім. Шевченка, з новим сезоном (вересень ц. р.) переходить на українську мову. Російська оперетка в Харкові мала досі найбільшу фреквенцію з усіх театрів, тому факт її українізації має безперечно своє значіння. — На становищі директора Столичної Державної Опери в Харкові, яке займав досі п. Архип Воробйов, зайшла зміна. Нар. Комісар освіти Скрипник іменував на це становище дотеперішнього секретаря Українського Т-ва Драматургів і Композиторів п. Рибака (галичанина).

— В справі звільнення від військової служби. Д. О. К. VI. повідомляє: З уваги на численні подання до Д. О. К. VI., внесені родинами чинних у військовій службі, в справі перенесення їх синів чи мужів до відділів, стаціонованих близько місця побуту тих родин, в справі відложення військової служби на пізніше або в справі повного звільнення від війська, подається до відома, що подання ці не будуть взагалі розглядатися, бо їх несли особи треті — незгідно з обовязуючими приписами у війську. Про перенесення до іншого відділу може просити кожний рядовик при службовому рапорті. Подання в справі відложення військової служби слід вносити до своїх староств згл. маґістратів виділених міст. Повне звільнення від військової служби можна осягнути тільки після військово-лікарської провірки, переведеної з уряду.

— Страйки в Бобреччині. Часописи повідомляють, що в деяких селах Бобреччини вибух страйк між селянами і дворами на тлі економічнім. Страйкує населення сіл: Бориничі, Чорний Острів, Бринці, Загірне, Бринці Церковні, Девятники й одно село під Ходоровом. Деякі польські часописи добачують причину тих страйків... в агітації сельробів.

— Втеча вязня. На днях утік з львівської тюрми при вул. Казимирівській Дмитро Свирщ, що відсиджував кару одного року вязниці. Свирщ був занятий при ремонті будинку й користаючи з хвилевої неуваги тюремного сторожа втік.

— Американське свято незалежности й Польща. День 4. липня є в Америці великим національним і державним святом. Це свято державної незалежности Америки. Цього року припадають 153-і роковини з дня проголошення американської незалежности. Дата, яка не може ніяк бути спеціяльною ювилейною датою. Однак польські чинники обходили цей день у себе дуже святочно.

—Конгрес української еміграції з СРСР у Празі. Польська преса повідомляє, що в Празі радив три дні конгрес української політичної еміграції, в якому брали участь численні делеґати еміґрантських організацій і військових союзів майже з усіх европейських держав, де є менші чи більші ґурти української еміграції з СРСР. Нарадам конгресу проводив проф. Лотоцький. Конгрес ухвалив низку резолюцій у справі правної оборони української еміграції в комісії Ліги Націй, а також політичні резолюції в яких висказано повне довіря урядові УНР, що працює на еміграції. В окремій резолюції накликується українську еміграцію до видержання в боротьбі за увільнення України зпід більшовицької диктатури. Конгрес закінчився вибором верховної ради української еміграції в Европі. В склад ради увійшли: проф. Ол. Шульгин, інж. Шумицький і Косенко. Осідком ради буде Париж. — З назвищ членів ради і з принятих на конгресі постанов видно, що в ньому брала участь та частина придніпрянської еміграції, яка ґуртується біля т. зв. уряду УНР.

— З українського наукового життя в Берліні. Дня 13. квітня відбувся заходом Українського Акад. Товариства при Українському Науковому Інституті в Берліні виклад п. Р. Лісовського п. з. „Життя й діяльність українського графіка Ю. Нарбута“. Прелеґент — сам учень Нарбутів — подав біографію майстра та спинився докладніше на його мистецькій творчости як петербурського, так головно київського періоду, коли то Нарбут відіграв велику ролю в організації українського мистецького життя через свою участь в оснуванні Української Академії Мистецтв у Києві, через працю над виробленням проектів державної печатки, грошевих знаків, військових уніформ при гетьманському дворі і т. д. У викладі зазначено яскраво два головні складники Нарбутової творчої синтези, а саме мистецтво західноевропейське (головно Дюрер) і особливо чисто українське (памятки старовини з Остромирового Євангелія почавши й гетьманськими універсалами кінчаючи і т. д.). — В четвер 20. червня викладав у Товаристві проф. Українського Педаґоґічного Інституту в Празі д-р Н. Ніжанковський на тему: „Як маємо плекати музичну культуру“. Виказавши велике значіння музики для громадянства та зокрема для виховання дітей, прелеґент подав у своюму змістовному рефераті цінні думки про те, якими способами український нарід, що належить до найталановитших та найздібніших в музичному огляді, повинен плекати у себе музичну культуру, щоб українська музика могла вкінці знайти у світовій творчости належне місце. — В пятницю 28. червня відбувся виклад інж. О. Бітя на тему: „Завдання української політики на південному сході“. Прелеґент торкнувся одної з найважніших сторінок нашої будучої закордонної політики, розгортаючи власні оригінальні погляди на майбутнє устаткування відносин. Актуальність теми та ґрунтовне й оригінальне розроблення її прелеґентом викликали серед численних присутніх жваву дискусію. — У вівторок 2. липня відбувся виклад д-ра О. Стасева на тему: „Світло й теорія квантів“. У короткому відчиті прелеґент розібрав найновіші теорії світла й виказав поступ, який зробила модерна фізика в справі виявлення певної однородности між такими фізичними явищами, як світ, згук, електромагнетизм і т. д.

— Нагорода для найгіршого актора. Один з передових віденських театрів розписав конкурс між своїми членами на нагороду для найгіршого актора. Одначе не має це бути справді найслабший актор, що грає ролі статистів, тільки актор визначний і з іменем, такий, що в цьому році довизначний очекався найбільшої скількости неприхильних оцінок від преси й публики. Назвище нагородженого актора буде залержане в тайні — зі зрозумілих причин. Про це знатимуть тільки за кулісами, де відзначений актор дістане і свою нагороду. Кажуть, що ініціятори конкурсу бояться, аби не прийшлось їм підвищувати скількости нагород...

— Повінь у Боснії. В Боснії лютувала нагальна буря. Ріка Босна вилила. Згинуло 11 людей. Є великі матеріяльні шкоди. Води забрали богато черед овець. Залізнича комунікація перервана.

‡ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Українське Лікарське Товариство повідомляє громадянство про смерть свойого члена бл. п. **Д-ра Івана Гриневецького**. Покійний працював як лікар довгі роки поза рідним краєм. Після розвалу Австрії повернув у Львів і з того часу аж до хвилі смерти брав живу участь у всіх наукових і орґанізаційних працях лікарського Товариства, а крім цього працював як ординуючий лікар в Народній Лічниці. Замолоду вкладав свою працю і знання а також значні матеріяльні засоби в український театр, якого довший час був директором. І в пізнішому свойому житті не переставав цікавитися театром і музикою, в яких то ділянках виявляв небудение знання. Покійний не збаючи про розголос вкладів в кожну громадянську працю, за яку брався, всю свою душу і енерґію. В. к. П.

Олена з Полянських Терлецька, вдова по греко-кат. пароховї Лисович, повіту долинського, упокоїлася по довгій а тяжкій недузі заосмотрена Св. Тайнами дня 11. червня 1929 р. в 62 році життя. Похорони відбулися дня 13. червня ц. р. на місцеве кладовище в Стрию. Вічная Їй Память!

Нова революція в Мексику.

З Мексик-Сіті повідомляють, що без огляду на договір, підписаний недавно між Ватиканом і мексиканським урядом відносно ліквідації церковного конфлікту, дійшло до нової боротьби між урядовими військами і повстанцями. Згідно з комунікатом, виданим мексиканським міністерством війни, урядові війська в централнім Мексику заатаковані повстанцями. Урядові війська, по нагальнім бою, відперли повстанців. Провідник повстанців Делрезо взятий в полон і негайно розстріляний.

—o—

Присуд у процесі комуністів.

9 обвинувачених увільнено, 12 засуджених.

Вчора остаточно запав присуд у процесі проти комуністів. Присяглі судді заперечили всі питання відносно головної зради з § 58 к. з. Девятьох увільнено зовсім від вини і кари. Більшістю голосів признано одначе вину 12 обвинувачених з § 65 к. з. На тій підставі засуджено: А. Кавфмана і Ш. Ґріна на 4 роки тяжкої вязниці, дальше Букатчука, Ротшайла і Вагмана по 2 і пів року вязниці, Ґотліба на 2, Андр. Шаха й Струпа по півтора року, Шехтера на 15 міс., Стецька на 1 р., Манделя та Корнгабера по 10 міс. Усім засудженим зарахували по 8 місяців слідчого арешту. Кавфман і Ґрін зголосили заявлення неважности, інші застерегли собі 3 дни до надуми.

—o—

Анґл.-більшовицькі переговори натрапили на труднощі.

Берлінська „Тел. Уніон“ повідомляє з Москви, що переговори в справі навязання дипльоматичних взаємин між Анґлією та СРСР натрапили на нові труднощі. Мекдональдів уряд готов навязати взаємини із СРСР лише тоді, коли СРСР зобовяжеться не вмішуватися у внутрішні справи Великої Британії та домініїв і зобовяжеться занехати всяку пропаґанду в британських кольоніях. Умовини ці уряд СРСР відкидає та домагається навязання дипльоматичних взаємин і висилання амбасадорів у Москву й Льондон. З уваги на це, що анґлійський уряд задумує вислати поки що шарже д'афер до СРСР, виявляється конечним навязання нових вступних переговорів.

—o—

Літак „Шікаґо Трібюн“ над Ґренляндією.

З літака „Шікаґо Трібюн“, який зачав окружний лет із Шікаґо до Берліна, прийшла до Берліна радіо-телеграма, що літак найшовся над Ґренляндією, де захопила його буря. Він бореться з вихрами та помало посувається вперед. З причини бурі речинець причалення в Рейкявіку (Ісляндія) припізниться. Редакція „Ш. Тр.“, що є на 65-ім поверсі хмародеру, наставила відбірний апарат на филю, якою посугується літак. В ред. апараті чути виразно шум мотору, що доказує, що літак функціонує справно. Пізніше шум мотору чути було слабше, себто, що літак відлетів уже далеко.

—o—

Біржа.

Гроші.

Американський долар 8·87·50—8·88·00, канадійський долар 8·79·50—8·80·00, чеська корона 0·26·20—0·26·30, австрійський шілінг 1·25·25—1·25·50, румун. лей 0·05·00—0·05·50, французький франк 0·34·50—0·34·80, швайцарський франк 1·71·50—1·72·00, фунт штерлінґів 43·30·00—43·80·00, радянський червінець 17·50—19·00.

Золото: 20 корон 36·35·00—36·60·00, 20 франків 34·20·00—34·50·00, 20 німецьких марок 41·25·00—41·50·00, 10 російських рублів 46·00·00—45·00·00.

Срібло: Австрійська корона 0·62·90—0·63·00, 5 австрійських корон 3·25·00—3·35·00, австрійський фльорен 1·65·00—1·67·00, російський рубель 2·60·00—2·70·00, копійки за рубель 1·30·00—1·35·00.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:

Субота, 6-го липня, год. 8·15 веч. виступ театру „Qui pro quo“: „Чи Лява — панна?“

Неділя 7-го, г. 8·15 веч. „Qui pro quo“.

Понеділок 8-го год. 8·15 веч. те саме.

Малий Театр:

Субота, 6-го липня, год. 7·30 веч. „Ловець тіней“. Виступ А. Венгерка і Любенсько[ї].

Неділя, — те саме.

Понеділок, — те саме.

Кіна.

„Аполльо“: „Три пристрасти“.

Кольосей: Дольорес (Д. Костельо) і Пачкарі (Дуґл. Фейрбенкс).

„Лев“: Амор на дешетах (Ґарі Лідтке). Недискретна жінка.

„Люна“: „Китайська папуга“, Шерльок Гольмс.

Мартусенька: Яннінґс у фільмі: Портієр готелю „Атлянтік“.

Оаза: Свитання кн. Трубецької.

Пан: Невільники моря.

„Палас“: Її перший поцілуй.

Пасаж: Червоний пірат. Цирк Ренц.

„Утіха“: Золота леді[я]. (Біллі Дов.)

„Химера“: При звуках танґо.

„Фатаморгана“: Маска сміху (Льон Чаней).

Програма радіо.

Субота 6-го.

Берлін (418). 17·00 — 18·30 Концерт військової оркестри. 20·00 Звукові фільми.

Париж (1725). 13·30 Симфонічний концерт. 21·15 Радіоконцерт.

Льондон (356,3). 17·45 Органовий речітал. 20·45 Популярний концерт. 22·35 Трансмісія з „Палас-театру“.

Відень (516,3). 18·40 Концерт. 20·15 „Адіє Мімі“, оперетка Бенацького.

Прага (487). 20·00 Гуситські хори.

Штутгарт (360). 22·00 Трансмісія з театру: „Орфей у пеклі“ Офенбаха.

Мюнхен (533). Концерти цитриста Макса Баєра.

Франкфурт (390). 16·35—18·05 Концерт радіооркестри.

Рим (441) 21·00—23·10 Концерт військової оркестри.

Мілано (501). 17·00—17·45 Пополудневий концерт.

Будапешт (550). 18·30 Концерт Столичної Оркестри 19·45 „Циган“, народня песа.

Москва (1481). 20·00 Народний концерт. 22·55 Кремлівські куранти.

Харків (1304). 17·00 Камерний концерт. 19·30 Вечірний концерт.

Варшава (1411,7). 18·00 Богослуження з Острої Брами у Вильні. 20·30 Популярний концерт.

Познань (334,8) 19·20 - 19·45 Вокальна авдиція.

Копенгага (281). 21·30 Вечірня музика 4·00 Ратушеві дзвони.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Новий Український Театр під дир. П. Карабіневича.

Синевідсько:
7.VII. Чесна Сузанна.
Стрий:
8.VII. Тітка Чарля.
9.VII. Базар.
10.VII. Чесна Сузанна.

На зимовий сезон театр остає стало в Тернополі, саля „Міщанського Братства“.

Місто вінця на домовину бл. п. д-ра Івана Гриневецького складає українське лікарське товариство 25 зол. на будову українського шпиталя.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

ГОДИННИКИ „Zenith“, „Longines“, також біжутерію власного виробу поручає: Домбровський-Розважевський, Львів, (Готель Жоржа). — Доґідні умови. 1336 54—?

ПАРОВИЙ БРОВАР У КАЛУШІ поручає свої знамениті вироби пива: експортове, дубельтове, чорне у фляшках і бочках по цінах умірковaних. Заряд бровару. 1996 9—?

В ДОРІ 100 м. від залізничого двірця до винайму вілля з 16 умебльованими кімнатами. Винаймається також поодинокі покої. — Зголошення на адресу: Василь Бахмат, Заріче п. Делятин. 18 3 4

НОТАРІЯЛЬНИЙ конципієнт, рефсрент спадковий, табулянист глядить посади. Листи слати до Адм. Діла „Нотар“. 3 3

ГЛЯДАЮ 2—3 покої на кушнірську робітню. Може бути покій і кухня в середмісті. Зголошення: Городецька 97; робітня футер. 43 1-2

ЛІЖКО кухонне 13 зол. Сіткове 40. Скринкове тапіцероване 50. Умивальні 5. Дротяні **Вклади** 27. Матераци 3 подушки 30 зол. **Волосінні** 75. **Отомани** гобелінові 55. **Канапки** розкладані 45. **Буфалки** розкладові 45. **Ліжко** мосяжне 200 золотих. **ЗАКС**, Ліндого 6. 426 1-6

ХТО з маючих в краю або в Америці, або інституцій банкових вложив би 5000 дол. амер., також більше, в углевий промисл. Амортизація капіталу в протягу одного року. Зиск по експльоатації коло двох міліонів зол. Інтерес надається для нашої кооперації. Тільки поважні зголошення до адміністр. „Діла“ під „Організатор“. 59 1-3

СКЛЕП споживчий добре просперуючий в середмістю Львова на продаж. Адм. „Діла“ „Склеп“. 33 1-2

НОВИЙ ДІМ 102 сяжні городу, 2 покої кухня вільні, околиця Листопада за 1800 дол. продам. Ігнат, Куркова 24. 43 1-1

МУЩИНА на становиську, одружиться з панною в літах від 17 до 24, чесною і гарною не оглядаючись на її маєтковий стан. Письмо з фотографією слати до Адміністрації Діла під „Липень“. 37 1-1

500 ДОЛ. вложу в добре просперуюче підприємство, причім міг би я обняти посаду, найрадше касієра. Оферти ласкаво слати до Адм. „Діла“ під „Готівка“. 46 1-2

ВПИСИ щодня: на вакаційний курс крою. Концесіована Школа Шиття і Крою **М. Козловська. Львів, Академічна 22.** Початок курсу — серпень. Для кандидаток з провінції інтернат. 48 1 2

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ЛІКАР
Д-р Володимир Білозор
ординує
у Дорі
2294 **у липни і серпни ц. р.** 3—3

Др. Симон Шімель
окружний лікар в КОЗОВІ я
по спеціяльних студіях з круга туберкулічних недуг (чахотка) і очних (трахома) повернув. 13 2—2

Дентист Яків Насс
Львів, вул. Сикстуська ч. 17. II. п.
Скріплювання хитаючихся зубів пльомбування й виймання зубів без болю Штучні зуби в каучуку і золоті після найновішої системи. Пацієнтів з провінції полагоджується в найкоротшому часі. П. Т. Урядовцям і студентам значна знижка. Тел. 65—73. 2142 10—10

ЛІЖКО позолочене „Патент“ з матерацом, займає як найменше місця **30 зол.** На провінцію висилаю по одержанні задатку. Фабрика **ЗАКС** Львів, вул. Ліндого 6. 42 1-4

НА БЕНЗИНІ заощадиш 25 %, уживаючи ориг. U. S. A. БЕНЗИНОВИХ ТАБЛЕТОК. Рівночасно відчистиш мотор! Ціна одної ориг. пушки (100 шт.) зол. 25·—
D/H „ARWID“ ЛЬВІВ, вул. Миколая ч. 17. Тел. 66—39. 38 1—1

З БОГАТИМ культурним урядовцем, американцем — або старшим вдівцем, на високім становиску поженитьcя чесна, скромна, стійна, здорова, інтелігентна, пристійна, працьовита — не бідна жінка! — Гуньккевич посте-рестанте, Стрий. 40 1-1

Спеціяліст венеричних шкірних недуг і косметики
Др. І. Мунд Д. сек. шп. від і лікар орд. від 8—9 і 3—5 в неділі від 9—1. **Львів, Ясника 1,** р. Пілсудського (Панської). Телеф. 48-01. — **Лічення жилянів.** 34 1—1

Спеціяліст недуг легінів, серця і жолудка
д-р Фелікс Ган
Львів, Городецька 46.
432 **Пересвітлення Рентгеном.** 5—9

Ширіть наш часопис!

Охороняйте родину від комах

Греба знищити заразу, яку розносять комахи мухи, комарі, таргани, блощиці, комашня та прусаки. Розпорошуйте Фліт, який убиває всілякі комахи. Дістаючись до всіх шпар і щілин, де ховаються і плодяться комашня, таргани, блощиці та інші комахи, Фліт нищить їх, як також їхні зародки. Убійчий для комах Фліт є цілком нешкідливий для людей. Фліт зовсім не залишає по собі плям.

Фліт не можна порівнювати з іншими середниками проти комах, бо він є одиноким середником, який не викликує ніяких сумнівів, що до добрих наслідків свого ділання. Уживайте Фліт від нині, купуючи його бляшанку і розпилач.

FLIT

ВЖЕ ПІСЛЯ КІЛЬКОХ МІСЯЦІВ З ЧАСУ ВВЕДЕННЯ НА ПОЛЬСЬКИЙ РИНОК

автобуси „BROCKWAY“

ізза великих технічних вартостей: видержаности, ощадности експльоатації і т. п. заняли перше місце на комунікаційних шляхах. Цілу Польшу, від східних до західних кордонів, від моря аж до Карпат — переміряють автобуси Brockway усе однаково добре, вив'язуючись із своїх завдань.

„BROCKWAY“ Львів, Баторого 34. Тел. 8·09. 1—1

В липні буде отворена під фірмою **„ГОВЕРЛЯ“** у Львові ул. Руська 16 тел. 75—92 українська **Кімната до снідання** торговля делікатесів і **РЕСТАВРАЦІЯ.**

ВІДОЗВА! ДО П. Т. ПАНЬ! Нововідкритої Централі Жіночої Конфекції **БРАТИ КАРЕЛЬ** Львів, Ягайлонська 7. Філія Станиславів, Пасаж. — У звязку з важким економічним положенням подаємо наш центральний клич! НЕ ПЕРЕПЛАЧУВАТИ! За найнищі ціни куповати всіляку жіночу конфекцію першорядних виробів. ЗА ЦЕ РУЧИТЬ ЦЕНТРАЛЯ! По небувало низьких цінах. На осінний сезон найбільший вибір плащів.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Видавничої Спілки „Діло“, Львів, Ринок